O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI SOG‘LIQNI SAQLASH VAZIRLIGI
RESPUBLIKA O‘RTA TIBBIYOT VA FARMASEVTIKA XODIMLARI MALAKASINI OSHIRISH VA ULARNI IXTISOSLASHTIRISH MARKAZI

«KELISHILDI»
Respublika o‘rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazi hududiy xay’at raisi
M.T.Xakimova _____
«12» dekabr 2025 y.

« TASDIQLAYMAN»
Respublika o‘rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazi direktori
L.X.Musadjanova _____
« 12 » dekabr 2025y.

Bilimlar sohasi: Sog‘liqni saqlash

Fizioterapiya hamshirasi

(sikli bo‘yicha ixtisoslashtirish guruhlari uchun)

O‘QUV DASTURI

(216-kredit)

Toshkent – 2025 yil

TUZUVCHILAR:

L.X..Musadjanova	Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ixtisoslashtirish markazi direktori professor,t.f.d.
SH.Q. Adilov	TDTU xalq tibbiyoti,reabilitasiya va jismoniy tarbiya kafedrasi dotsenti t.f.n.
N.A.Shoislomova	Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ixtisoslashtirish markazi o'qituvchisi.

TAQRIZCHILAR:

N.S.Ganiyeva	Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ixtisoslashtirish markazi o'qituvchisi
X.U.Sodiqova	Respublika ixtisoslashtirilgan pediatriya ilmiy-amaliy tibbiyot markazi fizioterapiya bo'limi boshlig'i,oliy toifali shifokor t.f.n.

O'quv dasturi Respublika o'rta tibbiyot va farmasevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazining Pedagogik kengashida ko'rib chiqildi va tasdiqlashga tavsiya etildi.

«9» 12 2025 y. bayonnoma № 6

Pedagogik kengash raisi L.X.Musadjanova

O'quv dasturi direktorlar kengashida ko'rib chiqildi,muhokama qilindi,tasdiqlashga tavsiya etildi.

«12» 12 2025 y. bayonnoma № 5

1. Kirish

O’zbekiston Respublikasida o‘rta tibbiyot xodimlarini tayyorlash, ixtisoslashtirish, tibbiyot muassasalarida hamshiralik ishini xalqaro andozalarga mos tarzda tashkil etish borasida zamonaviy tizim yaratilgan. Mazkur o‘quv dasturi O‘zbekiston Respublikasining “Ta’lim to‘g‘risida”gi Qonuni, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2019 yil 6 maydagi “Tibbiyot va farmatsevtika ta’limi va ilm-fani tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ- 4310-son va 2020 yil 7 apreldagi “Tibbiy-sanitariya sohasida kadrlarni tayyorlash va uzluksiz kasbiy rivojlantirishning mutlaqo yangi tizimini joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ 4666-sonli qarorlari, O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 19 may 2021 yildagi “O‘zbekiston Respublikasida horijiy tillarni o‘rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari” PQ-5117 sonli qarori, O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli “Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish bo‘yicha meyoriy hujjatlarni yanada takomillashtirish to‘g‘risidagi” buyrug‘i O‘zbekiston Respublikasi Sogliqni saqlash vazirligining 2024 yil 28 oktabr 333-sonli “O‘rta tibiyot va farmasevtika xodimlarining malakasini oshirish va qayta tayyorlashga qo‘yiladigan Davlat talablari” ijrosini ta’minlash maqsadida ishlab chiqilgan. Dasturda o‘quv fanining mazmuni, uni o‘zlashtirish shakli va usullari mujassamlashtirilgan. Dastur mazmunida nazariy bilimlarni amaliy ko‘nikmalar orqali mustahkamlash va chuqur bilimlarni egallash alohida e’tiborga olingan. “Fizioterapiya hamshirasi” o‘quv dasturi yo‘nalishining o‘quv rejasi asosida tayyorlangan bo‘lib, hamshiralarni 216 kredit ixtisoslashtirish uchun mo‘ljallangan. Dastur fanlar modullariga ajratilgan bo‘lib: kasbiy rivojlanish modulida O‘zbekiston Respublikasi Sog’liqni saqlash vazirligining 2025 yil 15-avgustdagi “Korruptsiyaga qarshi kurashish bo’yicha xodimlarning bilim va ko’nikmalarini yanada oshirish haqida” 255-sonli buyrug’i ijrosini bajarish maqsadida “Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish”moduli kiritildi. Kasbiy rivojlanish moduli ma’naviy va siyosiy dunyoqarashlarini kengaytirishga qaratilgan yangiliklar, shuningdek, sog‘liqni saqlash tizimidagi islohatlar, tibbiyot sohasining ilm–fani va amaliyotining rivojlanishi tendensiyalari va yutuqlari, yangi texnika va texnologiyalari to‘g‘risida ma’lumotlar kiritilib, tibbiy ta’limda uzluksizligi va uzviyligini, fanlar va bo‘limlarni ketma-ketligini ta’minlangan holda tinglovchilarni mustaqil ishlashga va fikrlashga qaratilgan o‘quv materiallarini qamrab olgan. Dasturda davolash profilaktika muassasalari fizioterapiya bo‘limlarida faoliyat olib borishni rejalashtirayotgan o‘rta tibbiyot xodimlari lozim bo‘lgan yangi bilim va ko‘nikmalarni (bilishi mumkin, bilishi lozim, bajara olishi kerak va qaysi amaliy ko‘nikmalarni o‘zlashtirishi lozim) yetarli darajada o‘zlashtirishga qaratilgan materiallar taqdim etilgan.

1.1.Maqsad: O‘qish natijasida o‘rta tibbiyot xodimlarining mavjud kompetensiyalarini takomillashtirish va kasbiy faoliyat uchun zarur yangi bilim va ko‘nikmalarni egallash va kasbiy darajasini oshirish. Davolash profilaktika muassasalarida fizioterapiya bo‘limlarida faoliyat yuritishni istagan hamshiralarni

bilimlarini zamonaviy, innovatsion, tibbiy dalillarga asoslangan ilmiy-amaliy ma'lumotlar bilan ularning bilimini xarakteristikasiga mos holda oshirish, fizioterapevtik davolashning zamonaviy usullari va ularni amaliyotda qo'llash, fizioterapiya bo'lim(xona)lariga qo'yiladigan talablar, hujjatlarni yuritish turli kasalliklarda fizioterapiya usullarini profilaktika va davolash jarayonida qo'llanilishini, kasb etikasi va deontologik tamoyillarni, hamda bilim va ko'nikmalarni shakllantirishdir.

1.2.Vazifalar:

- Sog'liqni saqlash bo'yicha asosiy qonunlarni, amaldagi direktiv hujjatlarni hamshiralarni ish faoliyatida qo'llay bilishni o'rgatish;
- zamonaviy klinik protokollar, tibbiyot sohasidagi yangiliklar va standartlar bilan tanishtirib, ular asosida amaliy ko'nikmalarini shakllantirish;
- etika va deontologiyaning zamonaviy jihatlarini shakllantirish;
- tibbiyot sohasidagi yangiliklar, zamonaviy fizioterapiya usullari, salomatligini qayta tiklash va yanada mustahkamlash, biriktirilgan aholi guruhlari orasida profilaktik tadbirlar majmuasini amalga oshirish, ko'p uchraydigan asosiy patologik holatlar va ularga olib keluvchi xavf omillarini erta aniqlash;
- aholi salomatligini qayta tiklash va yanada mustahkamlash tibbiy yordamga muhtoj bemorlarni zamonaviy fizioterapevtik apparaturalarda davolash;
- inson hayotiga xavf soluvchi holatlarni kamaytirish, tibbiy yordam ko'rsatish chora-tadbirlari, hozirgi kunda qo'llanilayotgan yangi zamonaviy fizioterapevtik tibbiy texnologiyalar to'g'risida ma'lumot olish;
- aholi o'rtasida tibbiy madaniyatni oshirish, sog'lom turmush tarzini shakllantirish;
- profilaktik chora-tadbirlarni amalga oshirish orqali ko'p tarqalgan kasalliklarni oldini olishga o'rgatish;
- kechiktirib bo'lmaydigan holatlarda bemor ahvolini baholash, asoratlarni oldini olish chora-tadbirlarini qo'llay olish;
- bemorlar hayotiga xavf soluvchi holatlarda shoshilinch tez tibbiy yordam ko'rsatish bo'yicha nazariy bilim va amaliy ko'nikmalarini mukammallashtirish.

1.3. Ta'lim oluvchilar toifasi (kontingenti):

O'quv dasturi Respublika davolash profilaktika muassasalari turli yo'nalishlarida faoliyat olib borayotgan, keyinchalik fizioterapiya bo'limlarida faoliyat olib borishni rejalashtirgan, tibbiyot kollejini "Davolash ishi", "Hamshiralik ishi" va "Akusherlik ishi" yo'nalishlari bo'yicha mutaxassisligini *tasdiqlovchi hujjati* bo'lgan o'rta tibbiyot xodimlari uchun mo'ljallangan.

1.4. O'quv dasturni o'zlashtira olish uchun zarur bo'lgan tinglovchi kompetensiyasi:

- Tibbiy etika va deontologiyani amalda qo'llay oladigan, notiqlik san'atining asoslarini amaliyotda qo'llay olishi;
- amaldagi me'yoriy hujjatlar bilan ishlash, soha bo'yicha zamonaviy yutuqlardan xabardor bo'lib, uni amalda qo'llay olish qobiliyatiga ega bo'lishi;

- hamshiraning huquqiy me’yorlarini, bemor huquqlarini, rad etish mezonlarini bilishi;
- tibbiyot psixologiyasi va shaxslararo muloqot ko‘nikmalarini amalga oshira olishi;
- mutaxassislik bilimlarini doimo boyitib borish, yangi axborotlarni o‘rganish, yangi ma’lumotlarni izlab topish, ularni qayta ishlash va o‘z faoliyatida qo‘llay bilishi;
- kasbiy faoliyatni amalga oshirish uchun zarur bo‘lgan bilim, ko‘nikma va malakalarni egallash va ularni amalda qo‘llay olishi;
- kasbiy faoliyatda subyektlar bilan muloqotga kirisha olish, sog‘lom psixologik muhitni yarata olish, turli salbiy psixologik ziddiyatlarni o‘z vaqtida anglay olish va bartaraf eta olishi;
- organizmning fiziologik o‘zgarishlairni bilishi;
- kasbiy o‘sishga erishish, malaka darajasini oshirib borish, kasbiy faoliyatda o‘z ichki imkoniyatlarini namoyon qilish, zamonaviy vosita, texnika va texnologiyalardan foydalana olish;
- kechiktirib bo‘lmaydigan holatlarda shifokorgacha birinchi tibbiy yordam ko‘rsatish bilim va ko‘nikmalariiga ega bo‘lishi.

1.5.Dasturning dolzarbligi.

“Fizioterapiya hamshirasi” yo‘nalishi bo‘yicha ixtisoslashtirishda hozirgi davr talablariga mos ravishda zamonaviy, malakali sifatli tibbiy xizmat ko‘rsatishni ta’minlaydi. Sog‘liqni saqlash sohasida qabul qilingan me’yoriy hujjatlarni (O‘zbekiston Respublikasining qonunlari, texnik reglamentlar, xalqaro va milliy standartlar, buyruqlar, tavsiyalar, terminologiya, xalqaro birliklar tizimlari,amaldagi xalqaro tasniflar), shuningdek, sifat va ish faoliyatini baholash uchun hujjatlardan foydalanish imkoniyati va yordamini ko‘rsatish, ularning tarkibiy bo‘linmalari faoliyatini tahlil qilish, zamonaviy tibbiy-tashkiliy va ijtimoiy-iqtisodiy texnologiyalarning aholiga tibbiy xizmat ko‘rsatish va samaradorligini baholash. O‘rta tibbiyot xodimlarining zararsizlantirish muolajalariga o‘rgatish talab qilinadi. O‘quv dasturining dolzarbligi amaliyotga asoslangan va muammolarga yo‘naltirilgan yondoshuv asosida amaliy tibbiy yordamning zamonaviy ehtiyojlaridan kelib chiqib, o‘quv materiallari va jarayonlar O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash tizimining va mutaxassislikning o‘ziga xos kasbiy ehtiyojlariga qaratilgan.

1.6.Dastur hajmi. 216 kredit (kuniga 6 kredit, haftada 36 kredit).

1.7.O‘qish shakli:

- kunduzgi - o‘qish ishdan ajralgan holda
- on/offline, masofaviy - an’anaviy o‘qish ishdan ajralgan/ ajralmagan holda

1.8.Mashg‘ulotlarni o‘tish tartibi: Mashg‘ulotlar “Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarining uzluksiz malakasini oshirish tizimini tashkil etish to‘g‘risidagi” O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli buyrug‘i va markazning ichki tartib-qoidalari asosida rejalashtiriladi va amalga oshiriladi.

Mashg‘ulotlar 9^{00} da boshlanib, 13^{40} da tamom bo‘ladi. Tushlik - 30 daqiqa.

1.9.Malaka oshirishdan so‘ng beriladigan hujjat. O‘quv kursni to‘liq o‘zlashtirgan va yakuniy attestatsiyani topshirgan tinglovchilarga “Fizioterapiya hamshirasi”

yo‘nalishi bo‘yicha 216 kredit ixtisoslashtirishdan o‘tganligi haqida Davlat talablari namunasidagi sertifikat taqdim etiladi.

2. REJALASHTIRILAYOTGAN TA’LIM NATIJALARI

2.1.Rejalashtirilayotgan ta’lim natijalaridan so‘ng takomillashtirilishi (yangilanishi) lozim bo‘lgan kasbiy kompetensiyalar:

- O‘rta tibbiyot xodimining fikrlash, tahlil va sintez qilish, jamoa bilan ishlash va uni boshqarish, intizomlilik, boshlagan ishini mantiqiy yakuniga yetkazishga tayyorligini rivojlantiradi;
- hamkasblar, hamshiralar va kichik tibbiy xodimlar, bemorlar va qarindoshlar bilan muloqotda tibbiy faoliyatning ahloqiy va deontologik jihatlarini amalga oshirishga tayyorligi va amalga oshirishi;
- intizomiy, ma’muriy, fuqarolik, jinoiy javobgarlikni amalga oshirayotganda tibbiy xatolarning oldini olish bo‘yicha o‘z faoliyati natijalarini tahlil qilish tayyorligi va amalga oshirishi;
- aholi salomatligini mustahkamlash, sog‘lomlashtirish, davolash va profilaktikasi asoslari bo‘yicha bilim va ko‘nikmalari oshadi;
- tibbiy-ijtimoiy va hamkorlik faoliyatini olib borish, kelishmovchiliklarni hal etish, hamkasabalar, patsiyentlar va ularning yaqinlari bilan to‘g‘ri muloqot qilish;
- fizioterapiyaning umumiy asoslari, shakllari va vositalari, harakat faolligi tushunchasi, kasalliklarni profilaktikasidagi o‘rnini bilish;
- fizioterapiyani organizmga fiziologik ta’sirini, ularni turli yoshdagi sog‘lom odamlarda hamda, bemorlarda qo‘llash metodikasini egallaydi;
- bemorlarni tashxisga muvofiq yetarli (fizioterapevtik) davolanishni olib borish ko‘nikmasini egallaydi;
- fizioterepevtik muolajalar o‘tkazishda amal qilinishi shart bo‘lgan texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilish qobiliyati oshadi;
- fizioterapiya xonasida yuritiladigan meyoriy tibbiy hujjatlarni yuritishni amalga oshiradi;
- past kuchlanishli o‘zgarmas tok bilan davolash bo‘yicha bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- yuqori kuchlanishli va yuksak chastotali impuls toklar bilan davolash bo‘yicha bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- aeroionoterapiya, aerozolterapiya va elektroaerozol terapiya o‘tkazishda bilim va ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- ultratovush bilan davolash uslublarini o‘rganadi;
- elektroterapiyaning zamonaviy davolash usullarini qo‘llash ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- yorug‘lik bilan davolashning zamonaviy usullarini qo‘llash ko‘nikmalariga ega bo‘ladi;
- kasalliklarni oldini olishda fizik faktorlardan unumli foydalanishni;
- shoshilinch holatlarni o‘z vaqtida tashxislash, birlamchi tezkor yordamni amalga oshirish, o‘rnatilgan tartibda hujjatlashtirish ko‘nikmalarini mustahkamlaydi.

3. DASTUR MAZMUNI

3.1 “Fizioterapiya hamshirasi” 216 kredit ixtisoslashtirish kursi dasturi o‘quv rejasi

№	Modul va mavzular nomi	Kredit	Auditoriya mashg‘ulotlari		Attestatsiya
			Nazariy mashg‘ulot	Amaliy mashg‘ulot	
1.0	**Kasbiy rivojlantirish moduli**	**54**	**32**	**22**	
1.1	Modul: O’zbekiston Respublikasinig tibbiyot sohasidagi davlat siyosati.Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish.	6	6	-	
1.2	Modul: Tibbiyotda raqamli texnologiyalar	6	2	4	
1.3	Modul: Xorijiy til	6	2	4	
1.4	Modul: Sog‘liqni saqlash tizimidagi islohotlar va amaldagi me’yoriy hujjatlar.	6	6	-	
1.5	Modul: Infeksion nazorat	6	4	2	
1.6	Modul: Shaxslar o’rtasidagi muloqat va tibbiy maslahat	6	4	2	
1.7	Modul: Sog’lom turmush tarzini shakllantirish mezonlari. Jismoniy faollik	6	2	4	
1.8	Modul: Favqulodda vaziyatlar va hayot uchun xavfli holatlarda birinchi yordam ko‘rsatish.	12	6	6	
2.0	**Mutaxassislik fan modullari**	**156**	**56**	**100**	
2.1	Modul: Fizioterapiya asoslari. Fiziodavolashga zamonaviy yondashuvlar. Fizioterapiya bo‘limi hamshirasining vazifalari.	6	2	4	
2.2	Modul: Tibbiy yordam tizimida zamonaviy fizioterapiyaning o‘rni.	6	2	4	
2.3	Modul: Zamonaviy fizioterapevtik asbob uskunalar. Ishlatilgan asbob-anjomlarni zararsizlantirish. Texnika xavfsizligi.	6	2	4	
2.4	Modul: Doimiy va impuls toklari, davolash usullari (elektroterapiya).	18	6	12	
2.5	Modul: O‘zgaruvchan toklar va elektr magnit maydoni fizik omillari.	24	8	16	

2.6	Modul: Mexanik tabiatli davolash omillarni qo‘llash. Ultratovushterapiya.	24	8	16	
2.7	Modul: Fototerapiya. Yorug‘lik bilan davolash.	18	6	12	
2.8	Modul: Termik ta’sirga ega bo‘lgan tabiiy omillar. Balchiq, parafin va ozokerit bilan davolash.	18	8	10	
2.9	Modul: Kurort omillari, klassifikatsiyasi. O‘zbekistonning shifo maskanlari.	18	6	12	
2.10	Modul: Pediatriyada fizioterapiyaning o‘ziga xos xususiyatlari.	18	8	10	
	Attestatsiya	**6**			**6**
	Jami:	**216**	**88**	**122**	**6**

“Fizioterapiya hamshirasi” ixtisoslashtirish kursi o‘quv modullarining mazmuni

1.1.Modul. . O’zbekiston Respublikasinig tibbiyot sohasidagi davlat siyosati.Tibbiyot sohasida korrupsiyaning oldini olish. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.M.Mirziyoyevning Oliy Majlis Qonunchilik palatasining Bosh vazir lavozimiga nomzodni ko‘rib chiqish va Vazirlar Mahkamasining yaqin va istiqbolga mo‘ljallangan Harakatlar dasturi muhokamasiga bag‘ishlangan yig‘ilishidagi nutqida belgilab berilgan. Sog‘liqni saqlash tizimidagi dasturlarni samarali va to‘liq amalga oshirishdagiasosiy vazifalar.O‘zbekiston Respublikasining tibbiyot sohasidagi davlat siyosatining asosiy ustuvor yo‘nalishlari. Yangi O‘zbekiston tibbiyoti-yangicha yondashuvlar asosida transformatsiya qilinayotgan tizim.Islohotlar markazida “Inson qadri uchun”degan ezgu tamoyil ustuvor.Yurtimizda aholiga ko‘rsatilayotgan tibbiy hizmatlar sifatini jahon standartlari darajasiga olib chiqish maqsadida halqaro tajribani chuqur o‘rganish va amaliyotga samarali tatbiq etish borasida olib borilayotgan ishlar.

Yangi O‘zbekistonning Taraqqiyot strategiyasida tibbiyotga doir ustuvor yo‘nalishlarning mazmun-mohiyati.

“Aholi salomatligi-2030” milliy strategiyasining ustuvor yo‘nalishlari,vazifalari va asosiy indikatorlari. O‘zbekiston Respublikasida korrupsiyaga qarshi kurashish sohasida shakllangan milliy qonunchilik tizimi, davlat siyosatining ustuvor yo‘nalishlari hamda sog‘liqni saqlash tizimida korrupsiyaning oldini olishga qaratilgan amaliy chora-tadbirlar. Davlat siyosatining korrupsiyaga qarshi kurashishdagi asosiy yo‘nalishlari. Davlat boshqaruvi tizimini isloh qilish, davlat xizmatchilarining mas’uliyatini oshirish, raqamlashtirish orqali inson omilini

kamaytirish, ochiq ma'lumotlar tizimini rivojlantirish va fuqarolik jamiyati institutlarining rolini kuchaytirish.

1.2.Modul Tibbiyotda raqamli texnologiyalar. Tibbiyot sohasida kompyuter texnologiyalaridan foydalanishdagi nazariy va amaliy bilimlarni egallash, tibbiy statistik ma'lumotlarni to'g'ri tahlil qilish, tahlil qilingan natijalardan kelib chiqqan holda kasallikning oldini olish yoki davolash yo'llarini aniqlash, axborot texnologiyalaridan foydalanish borasida asosiy amaliy ko'nikmalarga ega bo'lish.

Internet tarmog'ida ishlash, axborot qidirish va ulardan foydalanish, tibbiyot axborot tizimlari xususiyatlari, ma'lumotlar bazasini tashkil etish, ekspert tizimlari va axborot xavfsizligi asoslarini bilishi kerak. "Tibbiyot informatikasi asoslari" o'quv fanini o'zlashtirish jarayonida amalga oshiriladigan masalalar doirasida:

- tibbiyot informatikasi asoslari, tushunchalari va tasavvurlarining umumiyligi;
- axborot tushunchalari va turlari. Tibbiyot masalarini yechishda informatikaning o'rni;

hozirgi zamonda informatikaning o'rni va roli, ma'lumotlarni saqlash, qayta ishlash va uzatish

1.3. Modul. Xorijiy til. Ingliz tilini o'qitishning maqsadi va vazifalari Tibbiyot xamshiralariga ingliz tilini tanishtirish va tibbiyot soxasiga aloqadorligini tushuntirish xamda shu soxaga oid terminlarni o'rganish. Ingliz tili alifbosidagi xarflar va asosiy qo'llaniladigan terminlar. The verb "to be", "to have" Introducing yourself. Tana a'zolarining nomlanishi. Tibbiyotda ko'p uchraydigan kassaliklar, kasallik belgilari xamda tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o'rgatish. Tana a'zolarining nomlanishi. Tibbiyotda ko'p uchraydigan kassaliklar, kasallik belgilari xamda tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o'rgatish. Ularni og'zaki nutqda ishlatilishini amaliy mashqlar yordamida o'rgatish va qo'llash. Tibbiyot mutaxassislarining nomlarini ingliz tilidagi talaffuzini o'rgatish. Ularni og'zaki nutqda ishlatilishini amaliy mashqlar yordamida o'rgatish va qo'llash. Berilgan qo'llanmalardan foydalangan xolda (At the doctor) mavzularida tinglovchilarni og'zaki nutqini rivojlantirish

1.4. Modul. Sog'liqni saqlash tizimidagi islohotlar va amaldagi me'yoriy hujjatlar. Sog'liqni saqlash tizimini Davlat dasturlari, sog'liqni saqlash tizimi islohotlariga oid Prezident Farmonlari va Vazirlar Mahkamasining qarorlari. O'zbekiston Respublikasi Sog'liqni saqlash tizimini isloh qilishni asosiy yo'nalishlari. Birlamchi tibbiy sanitariya yordamini isloh qilish. Onalik va bolalikni muhofaza qilish tizimini milliy modulini yaratish. Shoshilinch tibbiy yordamni samarali va to'liq tizimini yaratish. Aholiga ixtisoslashtirilgan tibbiy yordamni rivojlantirish. Ijtimoiy ahamiyatga ega bo'lgan kasalliklarga qarshi kurashish chora-tadbirlarini takomillashtirish. Sog'liqni saqlash tizimida yangi davr. Tibbiyot kadrlarini tayyorlash tizimini takomillashtirish. Respublikada

epidemiologik barqarorlikka erishish va uni ushlab turish. Davlat xususiy - sheriklik va tibbiyot turizmini rivojlantirish borasida islohotlarning mazmun mohiyati. Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlarini Sirdaryo viloyatida joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida. O‘zbekiston Respublikasi prezidentining qarori.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 12 noyabrdagi “Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlari. Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi moduli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmining huquqiy asoslari. Sog‘liqni saqlash tizimidagi me’yoriy hujjatlar.

1.5. Modul. Infeksion nazorat. Infeksiya haqida tushuncha. Epidemiologiya asoslari. Infeksion nazorat, maqsad va vazifalari. Shifoxona ichi infeksiyalari profilaktikasi. SanQvaM -0342-17, SanQvaM- 0317-15. Sanitariya epedimiologiya sohasida qo‘llaniladigan me’yoriy hujjatlar. Ularning maqsadi, aholi salomatligini saqlash, kasallanishlarning oldini olish, aholining sanitariya-epidemiologik osoyishtaligi sohasidagi munosabatlarni tartibga solish. Sanitariya qoida va me’yorlari bo‘yicha ish olib borish.Tibbiy chiqindilarni yig‘ish,saqlash va yo‘q qilish.
Karantin va o‘ta havfli yuqumli kasalliklar haqida umumiy ma’lumotlar. Karantin va o‘ta havfli yuqumli kasalliklar guruhiga kiruvchi kasalliklar, ularning profilaktikasi.O‘ta havfli yuqumli kasalliklar aniqlanganda epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar rejasi. OIV va OITS haqida tushuncha. Avariyali holatlar haqida ma’lumot.
Davolash profilaktika muassasalarida yuqumli kasalliklarning oldini olish va kamaytirishga qaratilgan profilaktika hamda epidemiyaga qarshi chora-tadbirlar o‘tkazish. SanQvaM bo‘yicha joriy va mukammal tozalash o‘tkazish. Qo‘llarga gigienik ishlov berish usullari, texnikasi va qo‘llarni yuvish tartibi.

1.6. Modul. Shaxslar o’rtasidagi muloqat va tibbiy maslahat Jamiyat va bemorning salomatligi yo‘lida halol mehnat qilish, har qanday sharoitda ham tibbiy yordam ko‘rsatish. Bemorga diqqat e’tibor va g‘amxo‘rlik bilan munosabatda bo‘lish va o‘zining barcha xatti-harakatlarida yuksak insoniy qoidalarga rioya qilish. Jamoada, individual va turli guruhlarda shaxslararo muloqot madaniyati. Kasbning oliyjanob an’analarini saqlash. Zamonaviy tibbiyot amaliyotida sezilarli e’tibor tibbiyot xodimlarining kasbiy ko‘nikmalariga, bemorlar bilan ularning gender va madaniy xususiyatlarini hisobga olgan holda muloqot qilish qobiliyatiga qaratilmoqda. Genderning salomatlikka ta’siri. Genderga sezgir tibbiy maslahat va aloqa to‘g‘risida tushuncha. Ichki madaniyat qoidalari, intizomga rioya qilish. Jamoat mulki tushunchasi va unga ehtiyotkorlik bilan munosabatda bo‘lish. Hamjihatlik va kollegiallik tuyg‘ulariga rioya qilish. Neytral va xavfsiz muhitni yaratish. Salbiy munosabat va fikrlardan qochish. Tibbiy maslahatni hurmat va e’tibor bilan boshlash. Faol tinglash va empatiY. Tushunarli tildan foydalanish. Tibbiyot xodimining bemor bilan muloqot qilish

qobiliyati. Muloqot ko‘nikmalarining turlari va ularning bir-biri bilan o‘zaro bog‘liqligi. Tibbiy maslahatning asosiy tuzilishi va ko‘nikmalarning o‘zaro bog‘liqligi. Tibbiy maslahatni tartiblashtirish. Noverbal tildan foydalanish. O‘zaro tushunishga erishish: bemorning holatini inobatga olish. Samarali muloqotning xususiyatlari.

1.7. Modul. Sog’lom turmush tarzini shakllantirish mezonlari. Jismoniy faollik. Sog‘lom turmush tarzini tashkil etish asoslari.Sog‘lom turmush tarzini shakllantirishda maqsadli guruhlar bilan ishlash. Atrof muhit va ekologik omillarning salomatlikka ta’siri, to‘g‘ri ovqatlanish prinsiplari, kun tartibini to‘g‘ri tashkil etish, jismoniy faollik va chiniqishning salomatlikdagi ahamiyati, zararli odatlarning organizmga ta’siri, tibbiy ko‘riklarni tashkil etish va aholini jalb etish.

1.8. Modul. Favqulodda vaziyatlar va hayot uchun xavfli holatlarda birinchi yordam ko‘rsatish. Favqulotda vaziyatlar haqida tushuncha. Favqulotda vaziyatlar tasnifi, uning turlari, kelib chiqish sabablari, manbalari. Jabrlanuvchilarni saralash tartibi. Tibbiy saralash (triaj usuli) va evakuatsiya qilish. Jabrlanuvchini ahvolini baholash, asosiy hayotiy ko‘rsatkichlarni (nafas, puls, ong, AD)aniqlash. Birlamchi tekshiruv (ABC algoritmi). Bemor uchun zarur vaziyatni yaratish. Terminal holat. Terminal holat bosqichlari. Terminal holat bosqichlari. Klinik va biologik o'lim belgilari. CPR – yurak-o‘pka reanimatsiyasining nazariy asoslari. Kattalar va bolalarda yurak massaji va sun’iy nafas berishni o’tkazish algoritmi.

Tez tibbiy yordam chaqirish tartibi.Travmalar va o‘tkir holatlarda birinchi yordam ko‘rsatish tamoillari. Qon ketish turlari va jgut qo‘yish. Sinish, chiqish, immobilizatsiya. Shok holati. Kuyish,cho‘kish sovuq va issiqlik urishi.Transportirovka qoidalari.

2.1. Modul. Fizioterapiya asoslari. Fiziodavolashga zamonaviy yondashuvlar. Fizioterapiya bo‘limi hamshirasining vazifalari. Fizioterapiya asoslari va rivojlaniish tarixi. Fizioterapiyaning maqsad va vazifalari. Zamonaviy fizioterapiya to‘g‘risida ma’lumotlar. Fizik omillarning ta’sir mexanizmlari. Zamonaviy fizioterapiya bo‘limi va xonalarining tuzilishi, meyorlari. Ularning jihozlanishiga bo‘lgan talablar. Fizioterepevtik muolajalar o‘tkazishda amal qilinishi shart bo‘lgan texnika xavfsizligi qoidalari va mehnat muhofazasi. Fizioterapiya hamshiralarining lavozimlik vazifalari. Fizioterapiya xonasida yuritiladigan meyoriy tibbiy hujjatlar. Fizioterapiya xonasida yuritiladigan tibbiy hujjatlarni yuritish tartibi. Kasalliklar bo‘yicha fizioterapevtik muolajalar rejalarini tuzish. Mehnatni muhofaza qilish va texnika xavfsizligi qoidalariga rioya qilish. Fizik muolajalar yordamida kasallikni davolash va uning oldini olish. Umumiy ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar.

2.2 Modul. Tibbiy yordam tizimida zamonaviy fizioterapiyaning o‘rni.

Tibbiy reabilitatsiyaning fizioterapevtik aspektlari. Tibbiy reabilitatsiya haqida

tushuncha. Tibbiy reabilitatsiya prinsiplari, bosqichlari. Sog‘lomlatirish texnologiyalari. SPA–texnologiyalari. Zamonaviy fizioterapiya apparatlarini tuzilishi, ularda muolajalar o‘tkazish, apparatlar bilan ishlashda texnika xavfsizligiga rioya qilish. Tibbiy tashkilotlarda fizioterapevtik yordamni tashkil etish. Fizioterapevtik bo‘limlar ishini tashkil etish. Aholi salomatligini mustahkamlash, sog‘lomlashtirish, davolashda fizioterapiya profilaktikasi asoslari. Fizioterapevtik davolash muassasalari, bo‘limlari. Ularning tuzilishi, jihozlash. Fizioterapiya bo‘limi va xonasi tibbiyot xodimlarining huquq va lavozimlik vazifalari.

2.3 Modul. Zamonaviy fizioterapevtik asbob uskunalar. Ishlatilgan asbob-anjomlarni zararsizlantirish. Texnika xavfsizligi. Zamonaviy fizioterapiya bo‘limi va xonalarining tuzilishi, meyorlari. Ularning jihozlanishiga bo‘lgan talablar. Fizioterepevtik muolajalar o‘tkazishda amal qilinishi shart bo‘lgan texnika xavfsizligi qoidalari va mehnat muhofazasi. Fizioterapiya xonasida yuritiladigan meyoriy tibbiy hujjatlar. Fizioterapiya xonasida yuritiladigan tibbiy hujjatlarni yuritish tartibi. O‘zbekistonda tibbiyot sohasida ishlatilayotgan zamonaviy fizioterapevtik apparatlar. Ko‘p funksiyali zamonaviy apparatlar va ularning ishlash prinsiplari. Yangi zamonaviy fizioterapevtik apparatlar bilan ishlash qoidalari. Texnika xavfsizligi qoidalari. Apparatning ishlash tartibi, signal soatlarini nazorati. Tashxis va davolash usullarining samaradorligi ko‘rsatkichlari. Muolaja davomida bemorlarda nohush holatlar aniqlanganda ularni bartaraf qilish chora-tadbirlari. Ishlatilgan asbob-anjomlarni zararsizlantirish.

2.4. Modul. Doimiy va impuls toklari, davolash usullari (elektroterapiya). Galvanik toklarning fizik xarakteristikalari. Hujayra va to‘qimalarda kechadigan biofizik jarayonlar. Odam organizmiga doimiy tokning ta’sir mexanizmi. Elektroterapiyani qo‘llashga ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Elektroforez va uning afzalliklari. Elektroforez usulida dori moddalarini organizmga kiritish qoidasi. Ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Turli patologik xolatlarda elektroforezning xususiy usullari va ularni amaliyotga tadbiq qilish. Impulsli toklar, impuls shakllari va chastotasiga nisbatan klassifikatsiyasi (elektr uyqu, transkranial elektranalgeziya diadinamik toklar, sinusoidal modullangan toklar, flyuktuorizatsiya, interferensterapiya). Davolovchi ta’sir mexanizmi, usullari, ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar.

2.5. Modul. O‘zgaruvchan toklar va elektromagnit maydoni fizik omillari. O‘zgaruvchan toklarning fizik xarakteristikasi. Yuqori chastotali terapiya usullari, ularni tebranish chastotasi, energiyani yuborish usullari va apparat tuzilishiga binoan farqi (ultratonoterapiya, diatermiya, ultra yuqori va o‘ta yuqori chastotali toklar). Yuqori chastotali toklar yordamida davolash. Mikroto‘lqin terapiyasi o‘ta yuksak chastotali (sverxvisokiye chastoti -SVCH) elektromagnit tebranishlarini davo maqsadida qo‘llash. O‘zgaruvchan tok va yuqori chastotali tebranishlar ta’siri ostida to‘qimalarda ro‘y beradigan biofizik hodisalar. Har bir omilning fiziologik ta’siri. Magnit maydonining fizik tasnifi. Doimiy, o‘zgaruvchan, impulsli, “yuguruvchi” magnit maydoni manbalari. Magnit maydon ta’sir mexanizmi. Ko‘rsatma, qarshi ko‘rsatmalar. Turli patologik holatlarda hususiy usullarni qo‘llash.

2.6. Modul. Mexanik tabiatli davolash omillarini qo‘llash. Ultratovushterapiya. Mexanik tabiatli davolash omillari. Fizik omil tasnifi. Ultratovush terapiY. Muhitga qarab ultratovushni yutilishi. Ultratovushning asosiy dozimetrik parametrlarni organizmga ta’siri. Ko‘rsatma, qarshi ko‘rsatmalar. Qo‘llaniladigan doza va usullari. Ultrafonoforez. Zarb to‘lqinli terapiY. VibroterapiY. Fizik omil tasnifi, fiziologik ta’siri. Ko‘rsatma, qarshi ko‘rsatmalar. Qo‘llaniladigan doza va usullari. Turli patologik holatlarda hususiy usullarni qo‘llash.

2.7. Modul. Fototerapiya. Yorug‘lik bilan davolash. Yorug‘lik bilan davolash. Yorug‘lik spektri. Yorug‘likning fiziologik ta’siri. Yorug‘lik oqimining fizik xarakteristikasi. Turli spektrdagi nurlarning biologik ta’siri. Organizmda kechadigan fotobiologik jarayonlar. Infraqizil nurlanish. Infraqizil, ultrabinafsha nurlar bilan davolash. Qo‘llash uslubi, ishlatiladigan apparatura. Biodozani aniqlash. Ultrabinafsha nur bilan davolashning turli kasalliklarda hususiy uslublarini qo‘llash. Yorug‘lik bilan davolashning zamonaviy usullarini qo‘llash. Bioptronoterapiya, kvant terapiY. LazerterapiY. FotoxromoterapiY. Turli patologik holatlarda hususiy usullarni qo‘llash.

2.8. Modul. Termik ta’sirga ega bo‘lgan tabiiy omillar. Balchiq, parafin va ozokerit bilan davolash. Termik ta’sirga ega bo‘lgan tabiiy omillar. Balchiq turlari. Balchiq, parafin, ozokeritning organizmga fiziologik ta’siri. Balchiq, loy va qum bilan davolash texnikasi. Balchiqni saqlash, isitish texnikasi. Balchiqning qo‘llash usullari, ta’sir mexanizmi va organizm reaksiyasi. Ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Turli patologik holatlarda xususiy usullari. Parafin va ozokeritning xususiyatlari va tarkibi. Ta’sir mexanizmi. Organizmning fiziologik reaksiyasi. Qo‘llash usullari. Ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Turli patologik holatlarda xususiy usullari. Parafin, parafin applikatsiyalarini tayyorlash va qo‘llash usullari. Parafin vannachalari, qavatlash usullarida davolash. Ishlatilgan parafinga qayta ishlov berish qoidalari. Ozokerit, uni ishlatishga tayyorlash texnikasi. Ozokerit bilan davolash usullari. Suv bilan davolash. GidroterapiY. Suvli muolajalar va ularning turlari haqida tushuncha. Suvlarning umumiy va hususiy ta’siri, tashqi va ichki qo‘llanish usullari, ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Mahalliy va umumiy suv muolajalari. Zamonaviy gidroterapiya jihozlari. Gidro va balneoterapiyaning (ma’danli suvlarning) bemor tanasiga davolovchi ta’sirlari. Bemor tanasining bunday suvlarga nisbatan reaksiyalari. Turli patologik xolatlarda xususiy usullari. KrioterapiY. Krioagent turlari. Lokal va umumiy krioterapiY. Davolovchi ta’sir mexanizmlari, ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Qo‘llanish usullari, turli patologik xolatlarda xususiy usullarni qo‘llash.

2.9. Modul. Kurort omillari, klassifikatsiyasi. O‘zbekistonning shifo maskanlari. Kurort omillari. Kurortlar, kurortlar klassifikatsiyasi. O‘zbekiston kurortlari haqida tushuncha. Shifo maskanlarida davolanish samaradorligini oshirish. Aholi o‘rtasida sanator-kurort tabiiy va fiziodavolash muolajalarni targ‘ib etish. Sanator-kurortga boruvchilarni saralash. Birinchi muolajaga kelgan bemorlarga shifokor ko‘rsatmasi, buyurilgan muolaja ta’sirini tushuntirishning ahamiyati. Muolaja davomida tibbiy xodim tomonidan bemor holatini nazorat qilish. Ingalyatsion terapiya tushunchasi.

Aerozollar dispersligining ahamiyati. Aerozolterapiya, turlari, qo‘llaniladigan dori moddalari va ularni o‘tkazish uslublari. Ingalyatsion terapiyada ishlatiladigan apparatura. Zamonaviy ingalyatorlar va ularni kasalliklar profilaktikasi va davolashda qo‘llash. Aeroterapiya, turlari va ularni o‘tkazish uslublari. Aeroiono- va gidroaeroionoterapiyaning tutgan o‘rni. GaloterapiY. GelioterapiY. Quyosh nurining energiyasi va havoning ta’siri. Quyosh-havo vannalari. Solyariylar. Qo‘llash uslublari, dozirovkasi. Ko‘rsatma va monyeliklar. Havo vannalari. Ko‘rsatma va monyeliklar.Tibbiyot hamshirasining quyosh va havo vannalarini o‘tkazishda vazifalari. Balneologik kurortlar, turlari. Dengizda cho‘milish: talassoterapiY. Suvning organizmga ta’siri. Suv bilan davolash muolajalari. Vannalar, turlari. Chuchuk suv, dorivor vannalarni tayyorlash va o‘tkazish uslublari. Sun’iy sulfid, radon vannalari. Ularni tayyorlash va o‘tkazish. Yarim vannalar. Dushlar, turlari. Ularni o‘tkazish. Ko‘rsatma va monyeliklar.

2.10. **Modul. Pediatriyada fizioterapiyaning o‘ziga xos hususiyatlari.** Bolalar kasalliklarida fizioterapevtik muolajalarning qo‘llanilishi, ko‘rsatma va qarshi ko‘rsatmalar. Pediatriyada fizioterapiyaning o‘ziga xos hususiyatlari. Bolalar va o‘smirlarda kuzatiladigan nafas sistemasi kasalliklarida qo‘llaniladigan fizioterapevtik omillar va reabilitatsiya usullarining o‘ziga xosligi. Bolalar va o‘smirlarda kuzatiladigan tayanch –harakat apparati kasalliklarida qo‘llaniladigan fizioterapevtik omillar va reabilitatsiya usullarining o‘ziga xosligi.

4. DASTURNI AMALGA OSHIRISHNING TASHKILIY-PEDAGOGIK TA’MINOTI

4.1. O‘quv bazalari: Respublika o‘rta tibbiyot va farmatsevtika xodimlari malakasini oshirish va ularni ixtisoslashtirish markazi Shifokorlar ko‘chasi-2, 14-uy. Davolash profilaktika muassasalari qoshidagi o‘quv bazalari.

Amaliyot bazasi: davolash profilaktika muassasalari qoshidagi o‘quv bazalari. O‘quv bazalari Respublika terapiya va tibbiy reabilitatsiya ixtisoslashtirilgan ilmiy amaliy tibbiy markazida joylashgan.

Har bir o‘quv bazasi o‘quv jarayoni amalga oshirish uchun kerak bo‘lgan jihozlar, hamda zamonaviy fizioapparatlar, gidro- va balneologik jihozlar, kompyuterlar, proyektor, doska, flipchatlar bilan ta’minlangan.

4.2. Mashg‘ulotlarni o‘tkazish uchun zarur jihozlar ro‘yxati:

Klinik amaliy ko‘nikmalarni mustahkamlash trening o‘quv xonasi, mulyaj, fantom v.b jihozlar.

Mavzular bo‘yicha turli jadvallar, tasviriy ko‘rgazma va qo‘llanmalar,

Multimediali jamlanma: slaydlar to‘plami bo‘lgan ppt ko‘rinishli, ekran videofilmlar.

Fizioterapevtik muolajalar o‘tkazish jihozlari, multimedia jamlanmasi, o‘quv doska, flipchat, marker. Modullar bo‘yicha tavsiya qilinadigan o‘quv uslubiy hujjatlar, tarqatma materiallar, nazorat savollari, adabiyotlar elektron nushada saqlanadi.

4.3.Adabiyotlar ro‘yxati:

4.3.1.Qonunchilik va meyoriy-huquqiy hujjatlar ro‘yxati

1.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining farmon va qarorlari.
2.O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash Vazirligining buyruq va meyoriy hujjatlari**.**
3. O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoyevning 2018 yil 7dekabrdagi “2019-2025 yillarda O‘zbekiston Respublikasining Sog‘liqni saqlash tizimini rivojlantirish konsepsiyasi to‘g‘risida”gi farmoni.
4.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyovning 2020 yil 12noyabrdagi “Birlamchi tibbiy-sanitariya yordami muassasalari faoliyatiga mutlaqo yangi mexanizmlarni joriy qilish va sog‘liqni saqlash tizimida olib borilayotgan islohotlar samaradorligini yanada oshirish chora–tadbirlari to‘g‘risida”gi farmoni.
5.O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti SH.M.Mirziyoyevning 2020yil 12noyabrdagi “Sog‘liqni saqlash tizimini tashkil etishning yangi modeli va davlat tibbiy sug‘urtasi mexanizmlarini Sirdaryo viloyatida joriy etish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi qarori.
6.O‘zbekiston Respublikasining “Korrupsiyaga qarshi kurashish to‘g‘risida”gi qonuni 2017 yil 3yanvar
7.O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2020 yil 10 noyabrdagi “Aholining sog‘lom ovqatlanishini ta’minlash bo‘yicha qo‘shimcha chora-tadbirlar to‘g‘risida”gi PQ 4887-sonli qarori.
8. O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining 2018 yil 18 dekabrdagi “Yuqumli bo‘lmagan kasalliklarning profilaktikasini, sog‘lom turmush tarzini qo‘llab – quvvatlash va aholining jismoniy faolligi darajasini oshirish chora-tadbirlari to‘g‘risida”gi PQ 4063-sonli qarori.

4.3.2.Adabiyotlar ro‘yxati

1.Usmanxodjayeva A.A., Adilov SH.Q., Visogorseva O.N. “Umumiy va xususiy fizioterapiya asoslari” o‘quv qo‘llanma, Toshkent, 2017.
2.Agzamova SH.A., Shomansurova E.A. “Reabilitologiya” Toshkent, 2013g.
3.Bogolyubov V.M. «Kurortologiya i fizioterapiya». M.: BINOM, 2018g.
4.Ponomarenko G.M. «Chastnaya fizioterapiya» M.: Meditsina, 2007 g.
5.Ponomarenko GN..Obshaya fizioterpiya: uchebnik.- Moskva, GEOTAR-Media, 2012g.

4.3.3. Elektron ta’lim resurslari

www.pubmed.com
www.medscape.com
www.doktor.ru
www.medinfo.home.ml.org
www.rusmedserv.com
www.eurasiahealth.org
www.alhealth.com
www.docguide.com
www.healthweb.com

5.YAKUNIY ATTESTATSIYA

5.1. Yakuniy attestatsiyaga qo‘yiladigan talablar.

Yakuniy attestatsiya O‘zbekiston Respublikasi Sog‘liqni saqlash Vazirligining 2020 yil 15 iyundagi 160-sonli buyrugi 3-ilovasidagi «Tibbiy-sanitariya va farmatsevtika kadrlarini qayta tayyorlash va malakasini oshirish ta’lim muassasalarida tinglovchilarning kasbiy bilim va ko‘nikmalarini baholash to‘g‘risidagi Nizom» ga asosan o‘tkaziladi.